

vlastníků, nýbrž i pouhých držitelů (detentorů) věci, kteří si jako zaměstnavatelé zjednali práci pachatele krádeže. Přísnějším trestem snaží se tu zákon zmenšiti nebezpečnost krádeže u věcí, které jsou pachateli snáze přístupny. Tohoto účelu by nebylo dosaženo, kdyby se chránily jen předměty vlastnictví zaměstnavatelova, vždyť krádež může býti spáchána nejen na vlastníku věci, nýbrž také na jejím držiteli. V tomto případě jest zjištěno, že obžalovaný odcizil železo z držení dráhy, u níž byl jako kovář zaměstnán, a to ze zboží, svěřeného dráze k dopravě, za něž dráha ručí a jehož ztrátu musí nahraditi. Dle toho, co bylo uvedeno, nelze pochybovati o tom a mluví pro to zejména vnitřní důvod zákonného ustanovení, že také předměty držby (nejen vlastnictví) zaměstnavatelova těší se zvýšené ochraně § 176 II c) tr. zák.

Odůvodněna jest zmatečná stížnost obžalovaného, pokud dle čís. 9 a) § 281 tr. ř. namítá, že nelze shledávati nebezpečí pohrůžky ve smyslu § 99 tr. zák. ve slovech obžalovaného, pronesených k svědku B-ovi, že, nežli půjde z Z., zláme E-ovi hnáty, dokud není zjištěno, že byla pronesena v úmyslu, by je svědek T-ovi vyřídil a tím ho ve strach a nepokoj uvedl. Neboť pohrůžka musí směřovati přímo nebo nepřímo proti tomu, kdo má býti uveden ve strach a nepokoj, musí býti určena k tomu, aby se mu dostala na vědomí. Toto zjištění v rozsudku schází a činí jej zmatečným, což stížnost právem vytýká. Rozsudek sice uvádí také další výrok, který obžalovaný pronesl přímo k E-ovi, »že kdyby věděl, kdo na něho udal krádež řepy, že by mu přelámal hnáty« a vyslovuje přesvědčení, že obžalovaný také tímto výrokem mínil E-a, podezřívaje ho, že ho udal z krádeže řepy. Avšak v tomto podmíněném výroku neshledaly ani obžaloba ani rozsudek nebezpečné pohrůžky, nýbrž rozsudek jím znovu odůvodňuje (vedle jiných úvah) výrok, že pohrůžka pronesená před B-em, která je jedině předmětem obžaloby, byla způsobila, vzbuditi v ohroženém důvodnou bázeň, že bude splněna. Pro vytknutý nedostatek zjištění, rozhodného pro posouzení viny subjektivní, bylo nutno rozsudek zrušiti a uložití nalézacímu soudu v tomto směru nové rozhodnutí, při němž dojde k nové výměře trestu i pro zločin dokonané krádeže dle §§ 171, 173, 176 II c) tr. zák., jímž byl obžalovaný právoplatně uznán vinným.

Čís. 820.

Ku zločinu těžkého ublížení na těle (§ 152 a násl. tr. zák.) nevyhledává se — vyjma případ § 155 a) tr. zák. — po stránce subjektivní úmyslu, by způsobeno bylo poškození na těle, nýbrž stačí úmysl, s někým zle nakládati. Kdo v nepřátelském úmyslu podnikne útok na tělo jiného, zodpovídá trestně nejen za zevní poranění, nýbrž i za následky, vyvolané leknutím.

(Rozh. ze dne 28. dubna 1922, Kr II 675/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu ve Znojmě ze dne 15. července 1921, jímž byli uznáni vinnými zločinem těžkého ublížení na těle dle §§ 153, 157 odstavec druhý tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů :

Zmateční stížnost dovolává se zmatků čís. 5, čís. 10, po případě čís. 9 lit. a), správně jediného zmatku čís. 10 § 281 tr. ř., ježto dokazuje, že ve zjištěné činnosti stěžovatelů nelze spatřovati než zlé nakládání, z něhož nevzešlo poškození na těle, tedy přestupek § 496 tr. zák., a domáhá se úplného sprostění stěžovatelů. Stížnost dovozuje, že činy stěžovatelů nezpůsobily nižádných zevních známek poškození na těle, že ostatní příznaky nemoci, na které si svědek K. nařiká, byly jen následky leknutí, tedy nátlaku psychického a že nelze pod pojem poškození na těle podřaditi případy, ve kterých nastalo porušení zdraví bez jakéhokoli poranění na těle. Než vývody stížnosti jsou pochybeny. Byl-li někdo zlým nakládáním těžce na těle poškozen, odpovídají dle druhého odstavce § 157 tr. zák. všichni, kdož na toho, s nímž zle nakládáno, ruku vložili, za zločin těžkého poškození na těle, nastalo-li těžké poškození na těle jen společným působením poranění nebo zlého nakládání, nebo nelze-li dokázati, kdo mu těžké poškození způsobil. Zákon tedy přímo předpokládá, že protizákonný těžký účinek nenastal jednáním jednotlivce, nýbrž že původce těžkého účinku nemohl býti zjištěn. Nezáleží tedy na tom, že jednání stěžovatelů nebylo nebo nemohlo býti příčinou oněch vnitřních změn, tedy oněch poškození na těle svědka K-a, které měly za následek porušení zdraví a nezpůsobilost k povolání trvající nejméně 30 dnů, a které nalézací soud pokládá za těžké poškození na těle. Nezáleží ani na tom, že stěžovatelé neměli úmyslu, způsobiti svědku K-ovi poškození na těle. Rozhodujícím je dle zákona pouze, že stěžovatelé — jak nalézací soud zjišťuje — vložili jeden každý ruku na svědka K-a, z čehož — jak nalézací soud rovněž zjišťuje — vzešel zmíněný účinek rázu, v § 152 tr. zák. vytčeného. Vloživše ruku na svědka K-a, s nímž za jejich součinnosti bylo zle nakládáno, odpovídají tedy stěžovatelé dle jasného ustanovení druhého odstavce § 157 tr. zák. za veškeré následky společného zlého nakládání, tedy jak za zevní poranění, tak i za porušení zdraví a nezpůsobilost k povolání; příčinnou souvislost těchto se zlým nakládáním, kterou požaduje zodpovědnost obžalovaných, nelze vyloučiti ani tehdy, není-li přerušení zdraví (nezpůsobilost k povolání) dalším účinkem zevních poranění, nýbrž účinkem psychického činitele, totiž leknutí. Stížnost je na omylu, má-li za to, že zákonné předpisy o těžkém uškození na těle nevztahují se na případy, kde porušení zdraví nastalo bez jakékoli tělesného poškození (čímž stížnost zřejmě míní zevní poranění) a zejména bez přímého úmyslu poškození na těle. Skutkové podstaty XVIII. hlavy prvního dílu zákona trestního nevyhledávají — mimo případ § 155 lit. a) tr. zák., kde se předpokládá úmysl, způsobiti těžké poškození na těle — úmyslu, směřujícího přímo ke způsobení poškození na těle, nýbrž předpokládají pouze, že účinek rázu, v zákoně zmíněného nastal z jednání, vykonaného v úmyslu nepřátelském — a tím jest i úmysl, s někým zle nakládati. — Jakýkoli nepřátelský útok na tělo jiné osoby, tedy také zlé nakládání, obsahuje vedle útoku fyzického, účinkujícího bezprostředně na neporušenost těla, též útok psychický, který vzbuzuje v osobě, na niž se útočí, leknutí, strach, poděšení, účinkuje takto na vnitřní orgány, zejména na soustavu nervovou a vyvolává zejména u osob s citlivějšími činy psychické pochody a změny, které

působí na soustavu tělesnou a jeví se na venek v poruchách funkcí té neb oné části těla, tedy v přerušení zdraví. Vzniká proto i takové porušení zdraví z činu vykonaného v úmyslu nepřátelském, jelikož by nebylo nastalo, kdyby tu nebylo tohoto činu. Pochybeným je poukaz stížnosti na rozhodnutí nejvyššího soudu vídeňského ze dne 11. února 1920 Kr VII 95/9 sb. čís. 3719, neboť tam se jedná o případ, kde pachatelé vůbec nepoužili fyzického násilí proti poškozenému, vůbec na něho ruky nevložili a s ním ani zle nenakládali. Pochybeným jest i další poukaz, že kdo vystřelí z pistole vedle jiné osoby ránu, aby ji postrašil, neodpovídá ani za vraždu, ani za těžké poškození na těle, vzejde-li následkem toho z leknutí smrt nebo psychosa oné osoby, neboť předpokládaný úmysl není ani úmyslem, osobu usmrtit, ani úmyslem nepřátelským, směřujícím proti neporušenosti těla.

Čís. 821.

Orgán občanské kontroly při ministerstvu zásobování není vrchnostenskou osobou ve smyslu § 68 tr. zák.

(Rozh. ze dne 29. dubna 1922, Kr I 545/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 11. února 1921, jímž byl stěžovatel uznán vinným přechinem shluknutí dle § 279 tr. zák. a přestupkem proti veřejným zřízením a opatřením dle § 312 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a obžalovaného z obžaloby sprostil.

Důvody:

Napadeným rozsudkem byl stěžovatel uznán vinným přechinem dle § 279 tr. zák., že dne 21. září 1920 v Praze proti Josefu C-ovi, členu občanské kontroly při ministerstvu zásobování, tedy osobě v § 68 tr. zák. jmenované, když konal vrchnostenský příkaz, pokud se týče úřad a službu, více lidí ku zprotivení se vybízel, a přestupkem dle § 312 tr. zák., že při téže příležitosti Josefa C-a, člena občanské kontroly při ministerstvu zásobování, tedy osobu v § 68 tr. zák. jmenovanou, když konal vrchnostenský příkaz, pokud se týče úřad a službu slovy urazil.

Zmateční stížnost obžalovaného uplatňuje proti odsuzujícím výrokům pro přečin dle § 279 tr. zák. a přestupek dle § 312 tr. zák. důvody zmatečnosti čís. 9 a) a 10 § 281 tr. ř. S hlediska čís. 9 a) uplatňuje, že skutkové podstaty trestných činů zde není proto, že Josef C., jako člen t. zv. občanské kontroly nenáleží k osobám, jmenovaným v § 68 tr. zák., a že, i kdyby tomu tak bylo, nebylo by tu skutkové podstaty trestných činů, poněvadž obžalovanému jednak vlastnost C-ova jako osoby vrchnostenské známa nebyla, jednak domnělé trestné činy spáchány byly v době, kdy C-a již nebyl ve výkonu svého úřadu nebo vrchnostenského příkazu. Nutno tudíž především zkoumati otázku, zda byl C. osobou, v § 68 tr. zák. jmenovanou, tedy vrchnostenskou osobou. Ježto § 68 tr. zák. ve svém jenom příkladném výpočtu členů občanské kontroly výslovně neuvádí, nutno zjistiti, zda mají tyto osoby jinak náležitosti v tomto § předpokládané, tudíž obzvláště, zda byla tato náležitost — vlastnost vrchno-